

Valtuustoaloite: Sähkökatkoihin varautuminen, valtuutettu Jani Eteläaho

Kaupunginhallitus 22.05.2023 § 180

1179/00.01.04/2022

Valmistelija

Tietohallintopäällikkö Kari Väyrynen

Valtuutettu Jani Eteläahon valtuustoaloite 12.12.2022:

Useat energiayhtiöt ovat varoittaneet mahdollisista sähköenergian riittävyyteen liittyvistä ongelmista kuluvana talvena. On mahdollista, että sähkönjakelua joudutaan tänä talvena rajoittamaan alueittain. Käytännössä tämä tarkoittaisi suunniteltuja sähkökatkoja myös Raahen alueelle.

Hyvissä ajoin ennalta tiedossa olevaan väliaikaiseen sähkökatkoon varautuminen ei varmaankaan ole useimmille kotitalouksille ongelma, ainakaan täysin toimintakykyisten raahelaisten kotitalouksissa. Raahessa asuu kuitenkin myös joukko yksin asuvia vanhuksia, joiden joukossa on varmasti myös muistisairaudesta tai muutoin heikentyneestä toimintakyvystä kärsiviä.

Kysynkin nyt, kenen vastuualueelle Raahessa kuuluu mahdollisesti tuleviin sähkökatkoihin liittyvien riskien ennakointi niiden raahelaisten osalta, joiden oma kyky riittävään varautumiseen voi olla heikentynyt. Ellei mahdollisiin sähkökatkoihin liittyvää avun tarvetta ole vielä kartoitettu, esitän että asiasta laaditaan pikaisesti tilannearvio ja toimenpidesuunnitelma.

Tietohallintopäällikkö Kari Väyrysen vastaus 13.4.2023:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa -pykälässä (6 §) on kunnan vastuista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin seuraavasti.

Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä

hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

Edelleen Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella -pykälässä (7 §) on kuntien veloitteesta osallistua neuvotteluihin ja yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa terveyden edistämisessä.

Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Valtuustoaloitteessa kysytään ”Kysynkin nyt, kenen vastuualueelle Raahessa kuuluu mahdollisesti tuleviin sähkökatkoihin liittyvien riskien

ennakointi niiden raahelaisten osalta, joiden oma kyky riittävään varautumiseen voi olla heikentynyt.”

Näiden henkilöiden, heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden saaminen lakisääteisten terveyden- ja sosiaalihuollon palveluiden piiriin lähiomaisten, vapaaehtoisten ja esimerkiksi myös kolmannen sektorin tukemana on ensiarvoisen tärkeää. Siinä yhteistyössä Raahen tulee toimia aktiivisesti edellä kerrotun lainsäädännön velvoitteiden ja mahdollisuuksien sekä kaupunkistrategiansa mukaisesti. On myös huomioitava, että sosiaali- ja terveystietojen kerääminen on tarkoin säädeltyä, mihin peruskunnalla ei ole enää lakisääteistä mahdollisuutta hyvinvointialueesta annetun lain (29.6.2021/611) jälkeen.

Valtuustoaloitteessa esitetään ”Ellei mahdollisiin sähkökatkoihin liittyvää avun tarvetta ole vielä kartoitettu, esitän että asiasta laaditaan pikaisesti tilannearvio ja toimenpidesuunnitelma.”

Talven aikana mahdollisen sähköpulan edellyttämiin sähkökatkoihin on varauduttu Raahen kaupungin alueella Raahen Energian vuoden vaihteen tekemissä sähköjakelun verkkosuunnitelmissa. Sähkökatkokset kohdennetaan alueittain kierrättämällä ja mahdollisimman lyhyinä huomioiden myös varautumisen tarpeet ja valmiudelliset syyt kuten myös sosiaali- ja terveystietojen sähkötarpeet. Raahen Energia tiedottaa mahdollisista suunnitelluista ja myös suunnittelemattomista sähkökatkoista, ja tiedotteita voidaan nostaa Raahen verkkosivuille tarvittaessa.

Avun tarpeen kartoituksessa pitää tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, jolloin kunta voi toimittaa esimerkiksi asukastietojaan ikäihmisten talouksien osoitteista. Hyvinvointialueella on olemassa asiakastiedot avun ja hoidon tarpeesta olevista kansalaisista. Hyvinvointialueen vetämä suunnittelu alkaa varautumiseen ja valmiuteen liittyvien suunnitelmien yhteensovittamiseksi alueella ennen kesää.

Raahen kaupunki tulee myös osallistumaan muun muassa POP-Digi-Hoitotakuu-hankkeeseen (RRP2) liittyen Suomen kestävän kasvun ohjelmaan, jolla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää kasvua. Ensimmäisen vaiheen toteutus tapahtui vuoden 2022 aikana. Alkuvuoden aikana on tarkennettu hankesuunnitelmaa ja budjettia vastaamaan avustuspäätöstä. Raahen kaupunki on nimennyt yhteyshenkilön jatko-suunnitteluun, jossa on hyvä ottaa esille valtuustoaloitteen mukainen tärkeä asia. Hankkeen toteutus alkaa huhtikuun aikana.

Ymmärrettävästi lähimmäisten auttaminen ja tukeminen niin arjessa kuin häiriötilanteessakin selviämässä on myös kaikkien kansalaisten

yhteisvastuulla eikä vain yksin viranomaisten niin, ettei kukaan jäisi yksin hädässä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen tietohallintopäällikkö Kari Väyrysen valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.